

เทศน์เช้า วันที่ ๑๕ เมษายน ๒๕๔๖

พระอาจารย์สงบ มนฺตสนฺโต

ณ วัดสันติธรรมาราม ต.คลองตากคต อ.โพธาราม จ.ราชบุรี

โลก เห็นใหม่ เวลาโลกเราเกิดขึ้นมาแล้วต้องพยายามศึกษาหาความรู้ เพื่อให้ตัวเอง
ได้ ทุกคนต้องพึ่งตนเองได้ ถ้าพึ่งตนเองได้ พ่อแม่นี้ลูกพึ่งตนเองได้จะมีความสุขมาก ลูกเป็นผู้ใหญ่
ขึ้นมาเลี้ยงพ่อแม่เลี้ยงทุกอย่าง โลกเป็นแบบนั้น มีความสุขกันในครอบครัวว่าเป็นไปได้ การ
พึ่งตนเอง

แต่การจะพึ่งตนเอง เกิดมาทุกคนต้องมีการศึกษา ต้องหาวิชาชีพเพื่อจะไต่ขึ้นไปอยู่ในสังคม
โลกเขาให้ได้ วิชาชีพนี้เพื่อจะเลี้ยงตัวเอง เห็นใหม่ การเลี้ยงตัวเอง การประสบความสำเร็จ การ
เลี้ยงตัวเอง อย่างนี้ทางโลกเขาเห็นว่าอันนี้เป็นความสำเร็จรุ่งเรืองแล้ว เป็นความสำเร็จแล้ว นั้น
เป็นความคิดของโลก เห็นใหม่ พึ่งตนเอง

แต่องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าพึ่งตนเองได้เพราะอะไร? เพราะท่านเป็นกษัตริย์ คนที่
เป็นกษัตริย์ต้องการอะไรก็ได้สิ่งนั้น แต่เห็นว่าสิ่งนี้มันเป็นการผูกพันอยู่ เป็นการผูกมัดอยู่ทำให้
หมუნเวียนไปในกระแสของโลก มันยังหมუნเวียนไปในกระแสของโลก จะมีทางใดที่จะออกไป
มากไปกว่านี้

คนเราเกิดมาแล้วต้องตายทั้งหมด เห็นใหม่ จะประสบความสำเร็จขนาดไหนก็ต้องตายไป
แม้แต่จักรพรรดิ แม้แต่มหากษัตริย์ขนาดไหนที่ว่าประสบความสำเร็จในโลกก็ต้องตายไป มัน
หมუნเวียนไป มันเป็นเรื่องที่ว่าถ้าโลกว่าอย่างนี้เป็นการศึกษาสังคม เป็นการช่วยเหลือกัน

แต่ถ้าการออกประพฤติปฏิบัติจะเป็นการเห็นแก่ตัว เป็นการทำไม่รับรู้สังคม อันนี้องค์
สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าสละสิ่งนั้นมาเพื่ออะไร? เพื่อจะกลับไปเอาพ่อแม่ พระเจ้าสุทโธทนะ
ก็เป็นพระอรหันต์ขึ้นมา เทศน์ก่อน สอนขึ้นมาเป็นพระอนาคามี สุตท้ายแล้วพอป่วยไข้ เทศน์
สุตท้ายสำเร็จเป็นพระอรหันต์ขึ้นมา

ในพระไตรปิฎกมีนะ เป็นคฤหัสถ์แล้วที่สำเร็จเป็นพระอรหันต์มี พาหิยะก็เหมือนกัน เป็นคฤหัสถ์อยู่เป็นพระอรหันต์ขึ้นมา แต่หาบาตรบวชไม่ทัน นั้นเป็นพระอรหันต์ พระอรหันต์คือว่าใจนี้เวลามันตายไป มันจะไม่เกิดอีก แต่เวลาเป็นพระอรหันต์ขึ้นมาแล้วตายไป แต่องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าตรัสรู้ธรรมขึ้นมา สอนอีก ๔๕ ปี

พระพุทธ พระธรรม พระสงฆ์ เป็นที่พึ่ง แก้วสารพัดนึกนี่เป็นที่พึ่งของเรา สิ่งที่เป็นสมบัติทางโลกนี้เป็นสมบัติทางโลก เป็นเรื่องของโลกเขา เรื่องที่ว่าการประกอบความสำเร็จทางโลกแล้วเจริญรุ่งเรืองมา แล้วก็เป็นที่สมบัติของโลกเขา อันนี้เป็นสิ่งที่ว่ามันเป็นปัจจัยเครื่องอาศัย แต่ความจริง สิ่งที่จะอาศัยได้ตามความจริงต้องเป็นพระรัตนตรัย พระพุทธ พระธรรม พระสงฆ์

พระธรรม... องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าตรัสรู้ธรรม ธรรมอันนี้เข้าไปถึงใจขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ชำระกิเลสออกไปทั้งหมด พ้นออกไปจากทุกข์ เห็นไหม ทุกข์ในหัวใจจะพ้นออกไปเลย พ้นออกไปแล้ว พอทุกข์พ้นแล้วพ้นเพราะอะไร?

เพราะค้นหาความทะยานอยาก สิ่งที่เป็นค้นหาความทะยานอยากไม่มีในหัวใจ จะไม่มีการเกิดอีก ตายชาตินี้เป็นชาติสุดท้าย คนเราเกิดมาต้องตายทั้งหมดเลย แต่ตายแล้วทุกคนก็ต้องเกิดทั้งหมดเลย เว้นไว้แต่พระอรหันต์ กับพระอนาคามีที่ไปเกิดบนพรหมแล้วสำเร็จไป นั้นเป็นเพราะว่าตายแล้วจะไม่ต้องเกิดอีก มันจะไม่เกิดมาให้บริการอย่างนี้อีก

ถ้าเราเกิดขึ้นมาอีก เห็นไหม เด็กเกิดใหม่ก็ต้องมาศึกษาเล่าเรียนวิชาชีพอีก ต้องมาทำวิชาชีพ ต้องหาที่ยืนในสังคมอีก เพื่อเลี้ยงปากเลี้ยงท้องไป เห็นไหม เลี้ยงปากเลี้ยงท้องเพราะคนเรามีปากมีท้อง มีปัจจัยที่ต้องอยู่ต้องอาศัย มีความเสมอภาคกัน ความเสมอภาคทางสังคม สังคม ความเสมอภาคกัน แข่งขันกัน การแข่งขันนั้นว่าเป็นคุณงามความดี...

มันเป็นคุณงามความดีทางหนึ่งถ้าทำเป็นสุจริตธรรม แต่เป็นทุจริตธรรมขึ้นมา มันไม่เป็นคุณงามความดีหรอก มันเป็นบาปอกุศล สิ่งที่เป็นบาปอกุศลทำให้ใจหมუნไปออกไป เวลาเซ็ดหน้าชูตา เขาว่าบางคน เห็นไหม คนเขาไม่ทำบุญกุศลเลย ทำไมเขาเจริญรุ่งเรืองมากนัก เราทำบุญกุศลของเรามาหาศาลเลย ทำไมเรามีความทุกข์ความยาก

ความทุกข์ความยากเพราะคนมันรู้จักตัวเอง คนที่ว่าเขาไม่ทำบุญกุศล เขาประสบความสำเร็จ ความสำเร็จนั้นเป็นเรื่องของปัจจัย เรื่องของโลกเขา แต่เรื่องในหัวใจของเขา เขาจะ

ทุกข์ร้อนขนาดไหนเขาไม่สนใจ เขาไม่ดูแล แต่เรานี่เราดูแลหัวใจของเรา เรา รักษาหัวใจของเรา ทำไมเราทุกข์ยาก

เราย้อนกลับเข้ามาในใจของเรา เราดูแลของเรา เราสู้ของเรา เหมือนคนเป็นไข้คนเป็นโรค แล้วรู้จักว่าเป็นโรค จะมีโอกาสรักษา คนที่เป็นไข้เป็นโรคแล้วไม่รู้จักรักษาเลย เพลินไปกับโลก เขา สูดท้ายแล้วต้องตายไป

นั่นโรคของใจ พระรัตนตรัยสอนตรงนี้ไง พระพุทธ พระธรรม พระสงฆ์สอนมาที่ใจ ฟังตนเองได้ต้องฟังใจได้ ใจต้องมีความสุขขึ้นมาก่อน เราจะมีความสุขของเราขึ้นมา ถ้าใจยกขึ้นมาได้ มีความสุข

มีความสุขเพราะอะไร? เพราะว่าย้อนกลับมาบังคับใจของตนเองได้ เวลามันเราร้อนไม่มีใครเราร้อนกับเรา นะ ใจนี่เราร้อนเราคนเดียว ทุกข์มันทุกข์อยู่ของมันคนเดียว เพราะมันไม่มียาแก้

สภาวะธรรม เห็นไหม นีตรัสรู้ธรรม พระพุทธ พระธรรม พระสงฆ์เป็นที่พึ่งของใจ “ผู้ใดเห็นธรรม ผู้นั้นเห็นตถาคต” ใจกับธรรมจะเป็นอันเดียวกัน สิ่งที่ เป็นอันเดียวกันมันจะเจอจានสิ่งนี้ได้ พอเจอจានสิ่งนี้ได้ มันจะแก้ไขสิ่งนี้ได้ แล้วจะปลดเปลื้องไป นี้แก้วสารพัดนึก

ถ้าฟังตนเองได้ ต้องฟังตนเองอย่างนี้ องค์กรสมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าให้ฟังตนเอง ให้ใจ ฟังตนเอง ให้ใจยืนขึ้นมาได้ ไม่ต้องเกาะเกี่ยวไปกับใคร อยู่โดยลำพังของตัวเอง เห็นไหม เพราะมันไม่สัมพันธ์กับใครแล้ว มันตายแล้วมันถึงไม่เกิดอีก

แต่ใจเรานี้มันสัมพันธ์ มันเกาะเกี่ยว เวลาพ่อแม่ห่วง เห็นไหม ห่วงลูก ห่วงพ่อ ห่วงแม่ ห่วงไปหมดเลย ห่วง เห็นไหม บ่วงของมาร สิ่งนี้ รูป รส กลิ่น เสียงนี้เป็นบ่วง บ่วงของมาร มารจะเกาะเกี่ยวกันไป มันเป็นที่ เป็นธรรมชาติมันมีอยู่ สิ่งนี้เราปฏิบัติไม่ได้ มันมีอยู่ แต่ต้องจับสิ่งนี้แล้วพิจารณาไป จับสิ่งนี้แล้วแก้ไขสิ่งนี้ขึ้นไปให้เห็นตามเป็นจริง ให้เป็นสภาวะธรรม

ถ้าเป็นสภาวะโลกนั้นถูกต้อง เครื่องอยู่อาศัย การกตัญญูรู้คุณนี่ก็เป็นธรรม ธรรมอย่าง หยิบๆ การกตัญญูคุณเวทิตี การเลี้ยงพ่อเลี้ยงแม่

การเลี้ยงพ่อเลี้ยงแม่นี้เป็นการประพาศปฏิบัติ เป็นการทำความดีทั้งหมด แต่ถ้าพ่อแม่ปฏิบัติด้วย พ่อแม่เห็นธรรมด้วย เราจะว่าเราเลี้ยงพ่อเลี้ยงแม่นะ ถ้าเราเชื่อในศาสนา ศาสนาบอกว่า “มีชาตินี้ มีชาติหน้า มีเมื่อวานนี้ มีวันนี้ แล้วมีพรุ่งนี้”

นี่ก็เหมือนกัน การเกิดต่อของภพชาติจะมีต่อไป ถ้าใจมีบุญกุศลเข้าไป เลี้ยงพ่อเลี้ยงแม่ ไม่ใช่เลี้ยงเฉพาะชาตินี้ เลี้ยงพ่อเลี้ยงแม่ตั้งแต่ชาตินี้ด้วย ชาติหน้าด้วย เพราะอะไร? เพราะใจมันได้สมบัติของมันไป

สิ่งที่ใจได้สมบัติของเขาไป ของเขานี้มันเป็นประโยชน์ต่อชาติหน้า เห็นไหม เลี้ยงพ่อเลี้ยงแม่ข้ามภพข้ามชาติ กับเลี้ยงพ่อเลี้ยงแม่ในชาติปัจจุบันนี้ เราเลี้ยงพ่อเลี้ยงแม่ไป กตัญญูกตเวทินี้มันเป็นบุญกุศลของเรา แต่พ่อแม่ได้อะไร? ก็มีความสุขจากลูก มีความสุขจากลูก แต่ถ้าเราปฏิบัติธรรม สอนให้พ่อแม่ปฏิบัติธรรม เห็นไหม ให้กำหนดพุทโธ พุทโธขึ้นมา ทำใจให้สงบ ใจของมัน มันพุ่งช่านไป มันหมุนเวียนออกไป มันทุกข์ยากมาก

“สิ่งใดสิ่งหนึ่งมีการเกิดขึ้นเป็นธรรมดา สิ่งนั้นต้องดับไปเป็นธรรมดา”

แต่ตัวเองจะดับก่อน เห็นไหม เวลาตัวเองจะตาย มันจะอาลัยอาวรณ์นะ มันจะเป็นทุกข์เป็นยากไปหมด มันจะติดพันไปหมดเลย มันติดพันไปเพราะอะไร? เพราะมันรักตัวมันเอง สงวนตัวมันเอง ถึงเวลาแล้วที่เราจะต้องตาย ถึงเวลาแล้วเราจะต้องไป

พอเราจะต้องไป คิดแต่ห่วงคนอื่นๆ ห่วงคนอื่น เห็นไหม มันไม่ปลดเปลื้องใจของตัวเอง แต่ถ้ามันปลดเปลื้องใจของตัวเอง เรื่องนี้เป็นเรื่องธรรมดา เรื่องนี้เป็นเรื่องธรรมดา โลกมันต้องเป็นอย่างนี้ เราต้องเป็นสภาวะเป็นอย่างนี้ แล้วเรามีสมบัติออกไปไหม? มันเป็นธรรมดา เห็นไหม

สิ่งใดๆ มันเคลื่อนไหวไป มันต้องเคลื่อนไหวไปข้างหน้าตลอดไป มันไม่มีอะไรคงที่ หรอก สภาวะธรรมเป็นแบบนี้ นี่คือการที่จะความจริง แล้วเราไปขวางนะ เราไปขวางเราไปยึด เราไปยึดจะความจริง ว่าเหนียวรั้งไว้ให้สมควรปรารถนาของตัว ตายเปล่า!

ตายเปล่าเพราะเราไม่รู้ความจริง เห็นไหม ไม่มีแก้วสารพัดนึก ไม่มีพระพุทธรูป พระธรรม พระสงฆ์ในหัวใจ ถ้ามีพระพุทธรูป พระธรรม พระสงฆ์ในหัวใจ จะเข้าใจว่าสภาวะธรรมเป็นแบบนี้ มันจะเป็นแบบนี้ แล้วใจเราหวุ่นไหวไหม?

ใจเราหวนไหวต้องแก้ที่ใจ แก้วสารพัดนึกเป็นธรรมขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า เป็นสุขตมยปัญญาที่องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าวางไว้ เป็นจินตมยปัญญาที่เราจินตนาการขึ้นไป เป็นภวานามยปัญญาของเราขึ้นมา เราแก้ไขของเราขึ้นมา เราพยายามทำของเราขึ้นมา เราแก้ไขสิ่งใดแล้วมันก็วางใจได้ๆ วางใจได้ก็ยอมรับได้ มันก็ไม่คืนรนไป ใจมันสงบตัวลง สงบตัวลงแก้วสารพัดนึกมีอยู่ในหัวใจ

แล้วถ้ามันชำระกิเลสของเราไปได้ มันยังเป็นแก้ว มันเป็นการพึ่งตัวเองโดยสังขธรรม พระสาริบุตรพึ่งตัวเองได้แล้วไม่เชื่อธรรมขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเลย เพราะองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเชื่อธรรม ธรรมนั้นเป็นสภาวะธรรม มันเป็นสภาวะธรรมตามความเป็นจริง แต่จริงของผู้ที่เข้าถึง

เราเข้าถึงไม่ถึงเราก็ไม่มีสภาวะความเป็นจริง ถ้าเราเข้าถึงเราจะมีสภาวะความเป็นจริงแล้ว เราเข้าถึง พอเราเข้าถึง เข้าถึงด้วยวิธีการใด? ด้วยพยายามประพฤตปฏิบัติ ด้วยตามธรรม นี้ปฏิบัติบูชา

สภาวะธรรม เห็นใหม่ เวลาการทำบุญกุศลขึ้นมา เดี่ยวนี้กำลังมีความเจริญรุ่งเรืองมาก ที่ไหนต้องมีปฏิบัติธรรมๆ เพราะปฏิบัติบูชา เพราะตำราที่ว่าไว้อย่างนั้น องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าก็ว่าไว้อย่างนั้น แล้วมันเป็นเหตุด้วย

ถ้าเรากินอาหารอยู่ เรามีสิทธิ์อ้วน ถ้าคนหิวอยู่แล้วไม่กินอาหารเลย จะมีความทุกข์ยากไป มีแต่ความต้องการ มีแต่ความทะยานอยากแล้วไม่สมความปรารถนา เพราะไม่มีการประพฤตปฏิบัติ ถ้าการประพฤตปฏิบัติ เห็นใหม่ พยายามทำใจของตัว ประพฤตปฏิบัติที่ไหนก็ได้ ที่อยู่ที่นอนของเราที่ไหนก็ได้ ที่บ้านก็ได้ ที่วัดก็ได้ ที่ไหนก็ได้ ขอให้ใจมันมีกำหนดพุทธโธขึ้นมา แล้วมีปัญหามา มันจะพัฒนาของมันไปเอง สิ่งที่พัฒนาไปเอง มันก้าวเดินไป

คนกินอาหาร เห็นใหม่ เริ่มต้นกินอาหารจากวันนี้ วันนี้กินอาหารอะไรก็ได้ เพราะมันหิว มันกระหาย ขอให้มันอ้วนขึ้นมาพอทรงธาตุชั้นขึ้นไปเท่านั้นพอ แต่ถ้าพอมันกินมากเข้าไป มันจะรู้ว่า สิ่งนี้เป็นโทษ กินเข้าไปแล้วมันปวดท้อง สิ่งนี้เข้าไปไม่เป็นคุณ กินเข้าไปแล้วร่างกายไม่สบายมาก เหมือนกันเหมือนอาหารเหมือนกัน กินมากเข้าไปภวานาไม่ลง ภวานาไม่เป็นไป มันจะรู้ของมันเองแล้วมันจะคัดเลือกของมันเอง นี้การปฏิบัติธรรม

ถ้ามีเหตุ เหตุมันจะพัฒนาของมันไป พอพัฒนาของมันไป เราจะรู้ไป แล้วขอให้เราเชื่อ
ธรรม เชื่อธรรมเชื่อพระไตรปิฎกไว้ก่อน สิ่งที่เข้ากับพระไตรปิฎกคือคำสอนขององค์สมเด็จพระ
สัมมาสัมพุทธเจ้า ถ้าเป็นสาวกะ-สาวกภายิตต้องดูก่อนว่าตรงความเป็นจริงไหม?

ในกาลามสูตร เห็นใหม่ ไม่เชื่อเพราะอาจารย์เราสอน ไม่เชื่อเพราะองค์สมเด็จพระ
สัมมาสัมพุทธเจ้าสอน แต่พระสารีบุตรก็ไม่เชื่อ แต่ถึงเวลาแล้วมันเป็นธรรมขึ้นมา มันเชื่อ มันจะ
ไม่เชื่อไปได้อย่างไรในเมื่อสักจะมันเป็นความจริง

ทุกข์มันเกิดที่ใจ ทุกข์มันดับที่ใจ ถ้ามันดับขึ้นมา เราจะไม่เชื่อได้อย่างไร มันเกิดมันมีการ
ดับในหัวใจเรา มันต้องเป็นความจริงอันนั้น ถ้าความจริงนั้นเกิดขึ้นมา จะไม่เชื่อสิ่งต่างๆ เลย เชื่อ
ปัจจัยตัดตั้ง เชื่อความสัมพันธ์ของใจ ใจสัมพันธ์สิ่งใดมันจะเชื่อสิ่งนี้

สิ่งที่สัมพันธ์อยู่นี้ทุกข์ไหม? ทุกข์

ดับทุกข์ได้ไหม? ได้

ดับไม่ได้เพราะเหตุไร?

ทุกข์ไหม? ทุกข์

ทุกข์นี้ดับได้หรือยัง? ยังดับไม่ได้

ดับไม่ได้เพราะอะไร? เพราะเหตุมันไม่พอ

การประพฤติปฏิบัติเราไม่ถึงจุดหนึ่งมันจะไม่ถึงจุดนี้ มันถึงจะเป็นไปไม่ได้ ถ้าถึงจุดหนึ่ง
เห็นใหม่ มัชฌิมชาปฏิบัติ นี่เป็นของว่าประเสริฐสุด แล้วมันของละเอียดอ่อนมาก ในศาสนานี้ เป็น
สมบัติของศาสนานะ ในศาสนาพุทธเรา อริยสัจนี้เป็นเรื่องสำคัญที่สุด ทุกข์ สมุทัย นิโรธ มรรค มัค
คอริยสัจจัง มัคคา มรรคเป็นเครื่องดำเนิน ปัญญาปัญญารอบรู้ในกองสังขาร ปัญญาความจริง
ปัญญาในการชำระกิเลส ปัญญาอันนี้ถ้าเกิดขึ้นมา โลกนี้ไม่มี

สิ่งที่การศึกษาเล่าเรียนกัน โลกนี้มี เห็นใหม่ ศึกษากันไป คนเราศึกษาไปแล้วเห็นมีครูบา
อาจารย์แล้วศึกษาต่อๆ กันไป จะส่งขึ้นมา ลูกศิษย์ก็ต้องเก่งกว่าอาจารย์ ลูกศิษย์เจริญรุ่งเรืองขึ้นไป
เรื่อยๆ

แต่อันนี้ไม่มีทาง องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้านี้เป็นพระพุทธเจ้า ตรัสรู้แล้วรอบรู้โลกธาตุ แต่ผู้รู้ตามนี้รู้ตามเฉยๆ สะอาดบริสุทธิ์เหมือนกัน แต่จะรู้ไปแบบเหมือนกับทางโลกเป็นไปไม่ได้ แต่ทางโลกลูกศิษย์จะเก่งกว่าครูบาอาจารย์นี้มีมากเลย แต่ในเรื่องของธรรมนี้เป็นไปไม่ได้ องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าตรัสรู้ธรรมเป็นพุทธวิสัย มีองค์เดียวเท่านั้น ไม่มีใครเสมอเหมือน ไม่มีใครสามารถเข้าถึงทางนี้ได้เลย อันนี้เป็นลัทธิจะความจริงแล้วเราก้าวเดินมา

โลกเป็นแบบนั้น ธรรมเป็นอีกส่วนหนึ่งของโลกเขา ถึงว่าเรื่องของโลกเรื่องการศึกษาณะเรื่องการศึกษาเล่าเรียน เรื่องที่อยู่อาศัยอยู่ในสังคมนั้นเป็นการขึ้นอยู่กับได้ เป็นการพึ่งตนเองได้ส่วนหนึ่ง แต่ถ้าการพึ่งตนเองของศาสนา เห็นไหม มีศาสนา มีความจริง มีทุกอย่าง อย่างพร้อม แต่เราจะเอาได้หรือเอาไม่ได้

ถ้าเราว่าได้จะเป็นสมบัติของเรา ถ้าเราว่าไม่ได้ เราจะไม่สมบัติใครคิดมือไปเลย จะไม่มีอะไรคิดมือไปเลย เรื่องเป็นบุญกุศลนี้เป็นอาμισทาน มันก็ดำรงไปอย่างนั้น ไปต่อไปมันก็วนเวียนไป ต้องวนกลับมา วนไปวนมา แต่ถ้าปฏิบัติธรรมแล้วชำระกิเลสแล้วขาด... ขาดอย่างเดียว กิเลสขาดออกจากใจ พระรัตนตรัยสมบูรณ์กับในหัวใจนั้น อันนั้นจะเป็นสมบัติของใจดวงนั้น เอวัง